

Попуњава ученик:

Назив школе

Седиште школе

Образовни профил

Економски техничар

Име и презиме ученика

Датум одржавања испита

МАТУРСКИ ИСПИТ

ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

- КЉУЧ -

Попуњава испитна комисија

СКАЛА ЗА ПРЕВОЂЕЊЕ БОДОВА У УСПЕХ

Постигнут број бодова

Успех

до 50

недовољан (1)

50,5 – 63

довољан (2)

63,5 – 75

добар (3)

75,5 – 87

врло добар (4)

87,5 - 100

одличан (5)

ПОСТИГНУТ
БРОЈ БОДОВА

/ 100

ОЦЕНА

_____ ()

Чланови испитне комисије:

1. _____
2. _____
3. _____

Датум прегледа теста:

У следећим задацима заокружите број испред траженог одговора

1. Приликом обрачуна бруто домаћег производа (БДП) рачунају се:

1. само финални производи
2. само међуфазни производи
3. и финални и међуфазни производи

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

2. Обвезница је:

1. право на одређено учешће у власништву неког предузећа, а тиме и право на профит који то предузеће оствари
2. доходак од власништва над акцијом који се исплаћује из оствареног профита предузећа
3. потврда о задужености у којој су наведене обавезе зајмопримца према имаоцу обвезнице

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

3. Портфолио је:

1. скуп акција и обвезница различитих предузећа и разних државних обвезница у које је неко уложио свој новац
2. потврда о задужености у којој су наведене обавезе зајмопримца према имаоцу обвезнице
3. новчана средства која клијенти банака држе на својим рачунима у банкама и на та средства добијају одређену камату

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

4. Основни носилац потрошње у савременој привреди је:

1. предузеће
2. предузетник
3. домаћинство
4. групни потрошачки центри

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

5. Управљање залихама материјала је активност:

1. набавне функције
2. складишне функције
3. продајне функције
4. финансијске функције

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

6. Према закону понуде, понуђена количина се повећава са :

1. повећањем цене тог добра
2. смањењем цене тог добра
3. растом цена фактора производње

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

7. Пад инвестиција који је резултат државних позајмица је:

1. акумулирани буџетски дефицит
2. ефекат истискивања
3. национална штедња

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

8. Нето извоз представља:

1. разлику између вредности домаћих производа и услуга које су купили страни држављани и иностраних добара и услуга које су купили домаћи потрошачи
2. све издатке домаћинстава за куповину производа и услуга у иностранству
3. све издатке предузећа за производну опрему, грађевинске објекте и залихе у иностранству

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

9. Монетарни агрегат М1 обухвата:

1. различите дугорочне депозите
2. готов новац, депозите по виђењу и различите дугорочне депозите
3. готов новац и депозите по виђењу

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

10. Народна банка Србије је национална централна банка Србије. Гувернера на период од шест година бира

1. Народна скупштина
2. Влада Републике Србије
3. Извршни одбор Народне банке Србије

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

11. Ако централна банка повећава стопу обавезне резерве

1. понуда новца расте
2. понуда новца опада
3. понуда новца се не мења

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

12. У једној држави је економска криза. Могуће је да ће доћи до смањење зарада (доходака) већини запослених. Наведено могуће смањење зарада:

1. повећава тражњу за егзотичним путовањима.
2. смањује тражњу за егзотичним путовањима.
3. не утиче на тражњу за егзотичним путовањима.

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

13. На једном тржишту рада, дошло је до раста зарада запослених. Пораст зарада:

1. доводи до пада тражње нормалних добара.
2. доводи до раста тражње нормалних добара.
3. не утиче на тражњу нормалних добара.
4. доводи до раста тражње инфериорних добара.

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

14. Предузеће „Савремена исхрана“ производи конзервирану храну у великој количини. Производи су истих карактеристика и производе се на основу исте оперативне припреме. Машине су постављене оним редом којим тече технолошки процес, који је потпуно временски усклађен од почетне до завршне операције и тече непрекидно.

	/	2
--	---	---

Предузеће „Савремена исхрана“ обавља производњу која је:

1. серијска, линијска, прекидна
2. масовна, линијска, непрекидна
3. масовна, смакнута, непрекидна
4. појединачна, линијска, непрекидна

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

15. Производ у најширем смислу представља резултат процеса производње којим може да се задовољи потреба купца и односи се на:

1. физичке производе
2. пружање додатних услуга
3. продату робу
4. материјална добра и услуге

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

16. У основна средства у материјалном облику можемо сврстати:

1. патенте
2. плаћени аванс за производ чија се испорука очекује
3. основни материјал који служи за стварање нових производа
4. грађевинске објекте

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

17. У магацину предузећа услед непоштовања режима ускладиштења и чувања дошло је до прекомерног пада тежине материјала. Овако настао утрошак материјала представља:

1. квар материјала
2. кало материјала
3. растур материјала
4. шкарт материјала

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

18. Предузеће „Атлас“ д.о.о. Крушевац, је на почетку текуће године набавило најсавременију опрему за производњу. Последица ове набавке је та да су се трошкови материјала смањили за 3%. На крају текуће године предузеће је остварило приход већи за 3%.

На основу датих фактора који су утицали на пословање предузећа, предузеће је за текућу годину остварило већу:

1. економичност
2. рентабилност
3. продуктивност
4. ликвидност

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

19. Марија ради у осигуравајућем друштву „Сигурно“. Осигуравајуће друштво „Сигурно“ је

1. трговинско предузеће
2. финансијско предузеће
3. производно предузеће
4. трговинско и производно предузеће

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

20. Привредно друштво је по фактури бр. 234 купило опрему у вредности од 120.000,00 динара.

Ова пословна промена утиче на биланс стања:

1. само на активу
2. само на пасиву
3. истовремено смањује вредност и активе и пасиве
4. истовремено увећава вредност и активе и пасиве

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

21. Привредно друштво је исплатило обавезу према добављачу из краткорочног кредита.
Дати пословни догађај утиче на вредност имовине привредног друштва тако што је:

1. **нема утицаја**
2. повећава
3. смањује

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

22. Предузеће „Промет ком“ планира за следећу годину повећање обима продаје за 10% уз предвиђено повећање трошкова за 6%.

Уз претпоставку да ће реални показатељи одговарати планираним, следеће године ће у предузећу доћи до повећања:

1. ликвидности
2. **економичности**
3. продуктивности

	/	3
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

23. У трговинском предузећу „Круг“ коефицијент обрта робе на крају претходне године био је 5, а на крају текуће године је за 10% мањи.

Просечно време задржавања залиха робе у складишту је краће:

1. у текућој години
2. **у претходној години**
3. исто је у текућој и претходној години

	/	3
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

24. За обим производње од 30 јединица производа, укупни фиксни трошкови су 400, а укупни трошкови су 500. Ако се повећа обим производње за 5 јединица производа, укупни фиксни трошкови ће бити:

1. једнаки 500
2. већи од 500
3. мањи од 400
4. **једнаки 400**

	/	3
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

25. Карактеристике предузећа су:

1. Организациона целина
2. Радни колектив
3. Основни субјект тржишне привреде
4. Тржишне цене производа
5. Профит
6. Самостално привредно- правно лице

	/	2
--	---	---

За три тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;

За два тачна и ниједан нетачан одговор 1 бод;

Све остало 0 бодова.

26. Према примљеном изводу банке привредно друштво је налогом за пренос наплатило потраживање од купаца по фактури бр.112.

Одредити делове имовине на које је утицала пословна промена.

1. потраживања од купаца
2. потраживања од запослених
3. новац на текућем рачуну
4. новац у благајни
5. остала новчана средства

	/	2
--	---	---

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;

Све остало 0 бодова.

27. ПД "Беотекс" Ариље је остварило приходе од продаје дечије одеће у износу од 1.000.000,00 динара. Трошкови куповине машина износе 250.000,00 дин., пропуштени приходи од камата износе 50.000,00 дин., трошкови утрошене енергије износе 50.000,00 дин., трошкови куповине сировина су 100.000,00 дин., плате радника 250.000,00 дин., пропуштена плата власника износи 100.000,00 дин., пропуштени приход закупа износи 50.000,00 дин.

	/	4
--	---	---

Простор за рад.

Рачуноводствени профит: укупан приход - експлицитни трошкови;
 $1.000.000,00 - (250.000,00 + 50.000,00 + 100.000,00 + 250.000,00) = 1.000.000,00 - 650.000,00 = 350.000,00$ динара

Економски профит: укупан приход - експлицитни трошкови - имплицитни трошкови;
 $1.000.000,00 - 650.000,00 - (50.000,00 + 100.000,00 + 50.000,00) = 150.000,00$

На основу анализе свих трошкова заокружити тачне исказе:

1. економски профит је остварен у износу од 600.000 динара
2. економски профит је остварен у износу од 150.000 динара
3. економски профит је остварен у износу од 350.000 динара
4. рачуноводствени профит је остварен у износу од 350.000 динара
5. рачуноводствени профит је остварен у износу од 200.000 динара
6. рачуноводствени профит је остварен у износу од 850.000 динара

За два тачна и ниједан нетачан одговор 4 бода;

За један тачан и ниједан нетачан 2 бода

све остало 0 бодова.

Допуните следеће реченице и табеле

28. Новчана маса је укупна количина новца која се налази у оптицају у једној привреди.

За тачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

	/	1
--	---	---

29. Тржишна моћ је способност једног економског субјекта да остварује знатан утицај на тржишне цене.

За тачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

	/	2
--	---	---

30. Основна сврха због које је предузеће основано и због које обавља своју делатност је мисија предузећа, а жељени исход активности целокупног предузећа, његовог дела или појединца је циљ предузећа.

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
за један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

	/	2
--	---	---

31. Референт у рачуноводству предузећа „Снежана“ д.о.о., Аранђеловац, 12.10. текуће године евидентирао је настали приход од продаје готових производа, као и настали трошак материјала на контима која се заједничким именом називају конта успеха. (или успешна конта).

За један тачан одговор и ниједан нетачан 2 бода;
Све остало 0 бодова

	/	2
--	---	---

32. Поред тачне тврдње написати слово Т, а поред нетачне слово Н.

Н салдо на рачуну текући рачун се евидентира на страни дугује
Т стање потраживања од купаца на крају претходне године пренето на почетку текуће године се евидентира на страни дугује
Т повећање обавеза према добављачима се евидентира на страни потражује

За три тачна и ниједан нетачан одговор 3 бода;
За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
за један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

	/	3
--	---	---

33. Дефинисати појам трошкова.

Трошкови представљају новчани или вредносни израз утрошених производних инпута;
Трошкови су износ који предузеће плаћа за набавку свих инпута које користи у производњи

За тачан одговор 2 бода;
 све остало 0 бодова.

	/	2
--	---	---

34. Велики број ортака у ортачком друштву утиче на спорије (теже) доношење пословних одлука.

За тачан одговор 2 бода;
 Све остало 0 бодова.

	/	2
--	---	---

35. Анализирати кретање прихода, трошкова и профита конкурентног предузећа.

количина (ком.)	укупни трошкови (дин.)	укупни приходи (дин.)	укупни профит (дин.)	маргинални приход (дин.)	маргинални трошкови (дин.)
0	80	0	- 80	-	-
1	90	80	- 10	80	10
2	100	160	60	80	10
3	110	240	130	80	10
4	130	320	190	80	20
5	190	400	210	80	60
6	270	480	210	80	80
7	370	560	190	80	100

	/	4
--	---	---

Утврдити при ком обиму производње се остварује максимални профит и зашто.

Одговор:

Произвођач остварује максимални профит при обиму производње од 6 комада јер су тада маргинални трошкови и маргинални приходи једнаки.

За тачан одговор 4 бода;
 све остало 0 бодова.

36. Вредност укупне имовине привредног друштва је 1.200.000,00 динара. Сопствена средства привредног друштва износе $\frac{2}{3}$ вредности укупне имовине.

Израчунати износ обавеза привредног друштва уз приказ поступка рада.

Простор за рад:

$$\frac{1}{3} = \frac{1.200.000}{3} = 400.000$$

Одговор: Износ обавеза привредног друштва је 400.000,00 динара.

За тачан одговор уз приказани поступак рада 2 бода;
све остало 0 бодова.

	/	2
--	---	---

37. Пораст цене поморанци од 5% довео је до пада тражње за поморанцама за 15%. Израчунати ценовну еластичност тражње уз приказ поступка рада и објаснити добијени резултат.

Простор за рад.

$$E_s = \frac{15\%}{5\%} = 3$$

Одговор: Свака промена цене поморанци доводи до три пута веће промене у траженој количини поморанци.

За тачан одговор уз приказан поступак рада 3 бода;
За тачно израчунат резултат и приказан поступак рада 1 бод;
све остало 0 бодова.

	/	3
--	---	---

38. Привредно друштво „Делта“ Крагујевац, које је у систему ПДВ-а, примило је рачун бр. 45 за купљени материјал на 316.800 динара са обрачунатим пдв-ом по општој стопи. Рачун бр. 37 за превоз гласи на 14.880 динара са обрачунатим ПДВ -ом по општој стопи. Материјал је осигуран и осигурање је плаћено по изводу бр. 89 у износу од 4.600 динара. Планска набавна вредност материјала је 280.000 динара. Материјал је примљен у магацин по пријемници бр. 33.

	/	3
--	---	---

Саставити калкулацију за набављени материјал.

КАЛКУЛАЦИЈА

Р. б.	ЕЛЕМЕНТИ	Износ
1.	Фактурна вредност (ФВ)	264.000
2.	ЗТН:	
	- превоз	12.400
	-осигурање	4.600
3.	Стварна набавна вредност (СНВ)	281.000
4.	Планска набавна вредност (ПНВ)	280.000
5.	Одступање од ПНВ материјала – негативно (прекорачење)	1.000

Простор за обрачун:

ПДВ=316.800x20/120=52.800

52.800=264.000

ПДВ=14.880x20/120=2.480

Фактурна вредност= 316.800-

Превоз=14.880-2.480=12.400

За тачан обрачун 3 бода;

Све остало 0 бодова.

39. Стање на аналитичком конту материјала је:

101/09 Материјал – Жица 1,8 mm (M0918)	
200 m x 190 дин = 38.000	
300 m x 180 дин = 54.000	
140 m x 200 дин = 28.000	

	/	4
--	---	---

По требовању бр. 10 издато је у производњу 550 m жице.

Обрачунати трошак материјала по методу просечне набавне цене и по фифо методу и одредити применом ког метода трошак материјала има већи утицај на укупне трошкове.

Приказати поступак рада.

Простор за рад

Трошак по методу просечне цене = просечна цена * утрошена количина = 187,50 * 550 m = 103.125 динара
Просечна цена = (38.000+54.000+28.000) / (200+300+140)=120.000/640 = 187,50 дин

ФИФО метод:

200 m x 190 дин = 38.000

300 m x 180 дин = 54.000

50 m x 200 дин = 10.000

Укупно = 102.000

Трошак материјала по методу просечне цене износи **103.125,00** динара, а трошак материјала по фифо методу износи **102.000,00** динара. Већи утицај на укупне трошкове има трошак материјала обрачунат по **методу просечне цене**.

За три тачна и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 4 бода;
за два тачна и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 2 бода;
за један тачан и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 1 бод;
све остало 0 бодова.

40. Стање на контима главне књиге привредног друштва „Алфа“ д.о.о. Београд и привредног друштва „Бета“ д.о.о. Нови Сад је следеће:

	/	4
--	---	---

Главна књига ПД „Алфа“ д.о.о. Београд

132 - Роба у промету на велико	1327 -Укалкулисана разлика у цени робе на велико
120.000	40.000
360.000	54.000
220.000	32.000
	- 6.000

Главна књига ПД „Бета“ д.о.о. Нови Сад

132 - Роба у промету на велико	1327 -Укалкулисана разлика у цени робе на велико
180.000	30.000
243.000	44.000
405.000	76.000
	- 8.000

Утврдити које привредно друштво има већу остварену разлику у цени и за колико.

Приказати поступак рада.

Простор за рад

Остварена разлика у цени ПД „Алфа“ д.о.о. Београд:
ОРУЦ = $140.000 * 120.000 / 700.000 = 24.000$

Остварена разлика у цени ПД „Бета“ д.о.о. Нови Сад:
ОРУЦ = $207.000 * 142.000 / 828.000 = 35.500$

$35.500 - 24.000 = 11.500$

Привредно друштво **„Бета“ д.о.о. Нови Сад** има већу остварену разлику у цени за **11.500** динара.

За два тачна и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 4 бода;
За један тачан и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 2 бода;
Све остало 0 бодова.

41. Привредно друштво „Воће продукт“ обавља промет воћа и на аналитичком рачуну робе Јабуке – Златни делишес евиденција по набавној цени је следећа:

	/	4
--	---	---

13204 - Јабуке – златни делишес (ЈЗД01)

2000 kg x 80 дин.=160.000

1000 kg x 90 дин.= 90.000

2000 kg x 70 дин.=140.000

Продато је 3500 kg јабука сорте Златни делишес.

Израчунати помоћу ФИФО методе набавну вредност продате робе уз приказ поступка рада.

Простор за рад:

2000 kg x 80 дин.=160.000
1000 kg x 90 дин.= 90.000
<u>500 kg x 70 дин.= 35.000</u>
<u>3500 kg 285.000 дин.</u>

Одговор: Набавна вредност продате робе за јабуке сорте Златни делишес је **285.000** динара.

За тачан одговор уз приказан поступак рада 4 бода;
Све остало 0 бодова.

42. На левој страни су наведени делови рачуноводства по савременом концепту, а на десној страни карактеристике тих делова. На линију испред дате карактеристике уписати број одговарајућег дела рачуноводства на који се дата карактеристика односи. Сваки део рачуноводства може имати више карактеристика.

	/	2
--	---	---

1. финансијско рачуноводство	<u>1</u>	пружа информације о дешавањима у прошлости
	<u>2</u>	пружа информације о дешавањима у будућности
2. управљачко рачуноводство	<u>2</u>	примарно пружа информације интерним корисницима
	<u>1</u>	примарно пружа информације екстерним корисницима
	<u>2</u>	резултат овог рачуноводства су интерни извештаји који се припремају на нестандартним обрасцима

За пет тачних одговора и ниједан нетачан 2 бода;
Све остало 0 бодова.

43. Поред наведених носилаца привређивања у левој колони на празну линију унети одговарајући број из десне колоне према критеријуму поделе носилаца привређивања.

	/	3
--	---	---

<u>3</u>	основни	1. делатност
<u>1</u>	потрошачки	2. број лица која обухватају
<u>2</u>	појединачни	3. унутрашња организација
<u>2</u>	групни	
<u>3</u>	сложени	
<u>1</u>	производни	

За шест тачних одговора и ниједан нетачан 3 бода;
За пет тачних одговора и ниједан нетачан 2 бода;
За четири тачна одговора и ниједан нетачан 1 бод;
Све остало 0 бодова;

44. Поред наведених функција предузећа у левој колони на празну линију унети одговарајући број из десне колоне према припадности функције по принципу поделе.

	/	3
--	---	---

<u>1</u>	функција управљања	1. вертикална подела функција
<u>2</u>	набавна функција	2. хоризонтална подела функција
<u>2</u>	функција људских ресурса	
<u>1</u>	функција руковођења	
<u>2</u>	функција планирања	
<u>2</u>	производна функција	

За шест тачних одговора и ниједан нетачан 3 бода;
За пет тачних одговора и ниједан нетачан 2 бода;
За четири тачна одговора и ниједан нетачан 1 бод;
Све остало 0 бодова;